

štěna po právu jsoucí vzájemná pohledávka žalované firmy, hodící se k započtení (§ 1438 a 1439 obč. zák.), kterou nesporná pohledávka žalující strany jest vyčerpána.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalující strany.

Důvody:

Ustanovení § 20 odst. (1) konk. ř. čís. 337/1914 ř. z. vyslovuje ovšem všeobecnou zásadu, že jest nepřipustné započtení pohledávky, bylo-li jí nabyto proti úpadci po vyhlášení konkursu. Avšak z toho jsou stanoveny v odstavci (2) a (3) konk. ř. tři výjimky, mezi něž patří i nároky věřitele na náhradu škody podle § 21 odst. (1) konk. ř. Vyjimečná ustanovení jest vykládati přesně a nelze proto, jak činí dovolatel, z jedné výjimky souditi na smysl výjimky druhé a jest proto vzájemná pohledávka žalované strany započítatelná. Vytýká-li dovolatel, že nárok na náhradu ušlého zisku nelze započísti na pohledávku náhrady skutečné škody, poněvadž prý pohledávky ty nejsou rovnocenné, přehlíží, že podle ustanovení §§ 1438 a násl. obč. zák. to není předpokladem započtení. Mýlným jest názor dovolatelův, že se náhradou škody podle § 21 odstavec (1) konk. ř. nemíní i ušlý zisk, nýbrž jen nárok podle § 1447 obč. zák. Nejde o dodatečnou nemožnost plnění, nýbrž o výkon práva správci konkursní podstaty podle zákona patřícího a jest proto ustanovení § 21 odst. (1) konk. ř. o náhradě škody ustanovením zvláštním, podle něhož jest škodou rozuměti vše, co ušlo druhé straně tím, že správce konkursní podstaty do smlouvy nevstoupil. Která škoda, a v jakém rozsahu přísluší věřiteli náhrada, o tom rozhodují předpisy občanského zákona a obchod. zákona. A poněvadž jest žalovaná strana obchodnicí a prodej auta úpadci jest na její straně obchodem podle čl. 273 a 274 obch. zák., přísluší jí podle čl. 283 obch. zák. i náhrada ušlého zisku.

Čís. 13821.

Pro spor ze služebního poměru pomocného zaměstnance československých státních drah není výlučně příslušným okresní soud, a to ani za platnosti zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv II 467/34.)

Žalobce byl pomocným zaměstnancem československých státních drah. Vyjádřil se ke svému představenému, že službu opouští, následkem čehož byly mu zastaveny všechny služební požitky. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu, by žalovaný byl uznán povinným uznati, že služební poměr mezi žalobcem a žalovaným nebyl rozvázán žalobcovým prohlášením, ježto prý žalobce byl tehdy nepřičetný. Žaloba byla zadána na krajském soude v B., jenž ji zamítl, maje za to, že v souzeném případě nebyla určovací žaloba přípustná. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Zmatečnost podle §§ 503 čís. 1 a 477 čís. 4 c. ř. s. spatřuje dovolatel v tom, že pro tento spor, v němž jde o nárok ze služební smlouvy, jest výlučně příslušným soud okresní podle § 49 čís. 6 j. n. a § 1 odst. (2) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n., že však v první stolici byl spor projednán a rozsudek vyneseno soudem sborovým, který ani výslovnou dohodou stran se nemohl státi příslušným pro tuto rozepři. Dovolací soud však neshledal, že by tu byla vytýkaná zmatečnost. Původním předpisem § 49 čís. 6 j. n. byly k výlučné příslušnosti okresních soudů — nehledíc k hodnotě předmětu sporu — přikázány rozepře ze služebních a námezdních smluv mezi zaměstnanci a zaměstnavateli v § 49 čís. 6 j. n. blíže uvedenými, pokud by všechny tyto rozepře nebyly vyňaty z příslušnosti řádných soudů. Žalobce však byl pomocným zaměstnancem čsl. státních drah ve smyslu § 1 odst. (2) a §§ 110 a násl. vládního nařízení ze dne 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n. a jako takový nespadal do žádné skupiny zaměstnanců, vyjmenovaných v § 49 čís. 6 j. n., takže tohoto ustanovení o soudní příslušnosti by nebylo lze použiti na spor ze žalobcova služebního poměru ani před účinností zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. Tímto zákonem byla ovšem příslušnost pro spory z poměru pracovního, služebního a učebského, založeného soukromoprávní smlouvou, nově upravena a rozšířena na další skupiny zaměstnanců, na něž se původní ustanovení § 49 čís. 6 j. n. nevztahovalo, avšak ani ze zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. nelze vyvoditi, že okresní soud jest výlučně příslušným pro souzený spor. Uvedený zákon sledoval sice též účel sjednotiti rozmanité do té doby platné předpisy o příslušnosti ustanovením, že zásadně patří rozhodování veškerých sporů z poměru pracovního, služebního a učebského před soudy pracovní, po případě zvláštní oddělení soudů okresních pro spory pracovní a, kde jich není, řádným soudům okresním. (Viz důvodovou zprávu k vládnímu návrhu zákona, tisk senátu 352/1930.) Ale z této zásady učinil sám zákon určité výjimky v odstavci druhém § 1 ustanoviv mezi jiným, že před pracovní soudy nenáleží spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků. Kde jest vyloučena příslušnost pracovních soudů, jest podle § 4 odst. (2) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. vyloučena i příslušnost zvláštních oddělení okresních soudů pro spory pracovní. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona a ve zprávě ústavně právního výboru senátu (tisk senátu 473/1931) byla tato výjimka odůvodněna výslovným poukazem na zvláštní povahu tohoto služebního a pracovního poměru, kterýžto poměr třebaž byl založen soukromoprávní smlouvou, jest přece jen od ostatních služebních a pracovních poměrů odlišný. Z toho jest zřejmé, že zákonodárce na dosavadních předpisech příslušnosti pro spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků nic změnit nechtěl a také nezměnil, nehledíc ovšem ke zvláštnímu předpisu § 45 zákona ze dne 28. července 1902, čís. 156 ř. zák. o úpravě pracovního poměru dělníků zaměstnaných při režijních stavbách a po-

mocných podnikcích železnic, kterýžto předpis však v souzené věci nepřichází vůbec v úvahu. Výlučnou příslušnost řádných okresních soudů pro spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků povahy soukromoprávní nelze vyvozovati ani z ustanovení § 42 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n., že spory uvedené v §§ 1 a 2, pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro spory pracovní, náleží k věcné příslušnosti okresních soudů, ať jest hodnota předmětu sporu jakákoliv, neboť ze souvislosti uvedených §§ 1, 2 a 42 a z povahy věci zřejmě plyne, že dotčené ustanovení § 42 může míti a má na mysli jen spory uvedené v prvním odstavci § 1 a v § 2, totiž jen takové spory, pro něž by jinak byl příslušným pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro spory pracovní, což právě vyjadřuje § 42 slovy »spory uvedené v §§ 1 a 2, pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud neb oddělení okresního soudu pro spory pracovní atd.« — Ustanovení § 42 se však nevztahuje na spory vytčené v druhém odstavci § 1, neboť ty jsou výslovně vyňaty z příslušnosti pracovních soudů a tím i z příslušnosti zvláštních oddělení okresních soudů pro spory pracovní. Ježto žalobce ocenil již v žalobě hodnotu předmětu sporu částkou 100.000 Kč, nejde tu o rozepří, pro kterou by byl výlučně příslušným soud okresní a výtka zmatečnosti není tudíž opodstatněna.

Čís. 13822.

Smluvní strana, podavší žalobu o splnění smlouvy, není oprávněna, by po zahájení sporu prohlásila, že od smlouvy ustupuje, a žádala náhradu škody pro nesplnění podle § 920 obč. zák., leč že by se splnění podle smlouvy stalo prodlením druhé strany nemožným neb hospodářsky pro žalobce bezcenným.

(Rozh. ze dne 5. října 1934, R I 900/34.)

Žalobce domáhal se na žalovaných původně zaplacení 40.000 Kč, tvrdě, že se zavázal postavit jim domek za 76.000 Kč, z čehož bylo v době podání žaloby splatných 40.000 Kč. Při druhém roku k ústnímu jednání obmezil žalobce žalobu na 8.000 Kč z těchto důvodů: Žalovaní i přes vedení sporu byli se zaplacením ceny za koupený domek v prodlení, udělil jim proto žalobce dne 21. prosince 1932 čtrnáctidenní dodatečnou lhůtu k zaplacení s tím, že by od smlouvy odstoupil a požadoval náhradu škody vzešlé nesplněním smlouvy, kdyby v této lhůtě nezaplatili. Žalovaní ve lhůtě prohlásili, že domek koupiti a platiti nechtějí. Žalobce prodal proto domek dne 5. ledna 1933 Karle K-ové za 68.000 Kč. Cena 68.000 Kč byla přiměřená, více dne 5. ledna 1933 nebylo lze docílit a v důsledku toho obmezil žalobce žalobu na 8.000 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Podle § 918 obč. zák., nesplní-li jedna strana úplatnou smlouvu v náležité době, na náležitém místě nebo tak, jak bylo smluveno, může druhá strana a) žádati buď splnění a náhradu škody pro opozdění, b) nebo může, stanovíc přiměřenou lhůtu k dodatečnému plnění, prohlásiti, že